

Håndbok

Risikoanalysering

for

Mikroflyklubber

Utarbeidet av Flytryggingrådet
Mikroflyseksjonen

Flytryggingrådet Mikroflyseksjonen

Risikoanalyse for Mikroflyklubber

Kort bakgrunns-orientering

Denne håndboken og tilhørende spørsmålshfte er laget etter at et utkast ble presentert og gjennomgått på Flytryggingseminaret på Comfort Hotell Oslo i forbindelse med årsmøtet for Mikroflyseksjonen 1999.

Spesielt Klubbens Ansvarshavende for Flytrygging og / eller hans stedfortreder var innbudt til dette seminaret. Ellers var alle årsmøtedeltagere invitert.

Deltagerene ble delt opp i grupper som gjennomgikk diverse spørsmål, og kritisk vurderte disse i henhold til vår virksomhet. Der det var behov for flere spørsmål ble disse utformet, og lagt til etter redigering.

Alle landets klubber mottok så et forslag til spørsmålshfte for videre vurdering under aksjonen "Flytrygging 99". Innkomne forslag til endringer, tillegg og strykninger ble så nøye bearbeidet av Flytryggingrådet, og det ble deretter utarbeidet et endelig spørsmålshfte.

Flytryggingrådet anser at heftet dekker vår virksomhet tilfredsstillende, men klubbene oppfordres til å komme med forslag til endringer der man mener at dette vil bedre kvaliteten.

Formål med håndboken.

I kapittel 07, punkt 2.5 "Praktiske tiltak" i Mikroflyhåndboken står det at alle Mikroflyklubber skal utføre en risikovurdering av egen virksomhet minst en gang i året.

Formålet med denne håndboken og med spørsmålshftet er at de skal være et arbeidsverktøy for klubbene når en slik analyse skal utføres. Man behøver ikke følge spørsmålene slavisk, men kombinere disse med spørsmål som gjelder lokale forhold.

Dette vil sannsynligvis gi størst sikkerhetsmessig gevinst for utøverne.

Flytryggingrådet Mikroflyseksjonen

Risikoanalyse for Mikroflyklubber

Prinsipper for sikkerhetsstyring

Flytryggingstiltak som blir utformet og omsatt i praksis vil bidra til reduksjon av potensielle hendelser. For å oppnå dette er det lagt til grunn fem kjente prinsipper for sikkerhetsstyring.

Disse er:

- Identifikasjon av risikomomenter
- Innebygging av sikkerhetskrav
- Informasjon om sikkerhet
- Kontroll og oppfølging
- Erfaringsutveksling

Flytryggingrådet Mikroflyseksjonen er det organ som er etablert for å administrere disse prinsippene og sette dem ut i livet som flytryggingmessige tiltak overfor mikroflyvirksomheten i landets klubber.

Hvilke spørsmål skal stilles ?

Enhver mikroflyklubb som er bevist på risiko vil til alle tider stille spørsmål om sikkerheten kan økes under utøvelse av virksomheten.

Ta følgende spørsmål opp til diskusjon i din klubb, slik at alle forstår viktigheten av at en slik analyse gjennomføres, og at det kan oppnås gevinst i form av sikrere flyging.

- Kan sikkerheten økes ?
- Gis risiko nødvendig oppmerksomhet ?
- Finnes det forståelse for hvilke skader som kan ramme klubben og miljøet ?
- Tenker den enkelte på hvilke tap kan bli resultatet ?
- Hva koster det å redusere risikoen for skader ?

Flytryggingrådet

Mikroflyseksjonen

Risikoanalyse for Mikroflyklubber

Vil dette hjelpe oss?

Svaret på dette er utvilsomt ja.

Piloter som flyr i et klubbmiljø vil bli klar over sine egne risikomomenter, og den gruppen av piloter som opererer mye alene vil på denne måten automatisk også komme mer med i sikkerhetsarbeidet. Klubben som organisasjon vil ha fordeler med større engasjement av klubbens medlemmer, og alle vil på sikt kunne oppnå en økonomisk fordel.

Hva analyserer vi ?

I denne håndboken gis noen forslag til generelle temaer, men en må ikke glemme å ta for seg lokale forhold. Uhellsrapportene viser at pilotenes konsentrasjon ofte er mindre på mye benyttede plasser.

Hva er risiko ?

Med risiko mener vi en hendelse vi kjenner til, men som vi ikke kan forutsi i hverken tid eller omfang. Faren for risiko kan ikke måles, men kun vurderes.

Hva er dynamisk risiko ?

Til den dynamiske risikoen kan man regne flygefaser som for eksempel: avgang, stigning, i underveisfasen, innflyging, landing, under konkurranser eller ved lavflyging.

Hva er statisk risiko ?

Til den statiske risikoen regnes for eksempel: ujevnheter i banedekket, dårlig snørydding, vindindikering og banemerking vinterstid. Den statiske risiko avspeiler ofte vannskjøtsel og feilaktig holdning i klubbens styre og hos klubbens fagpersoner.

Flytryggingrådet Mikroflyseksjonen

Risikoanalyse for Mikroflyklubber

Hvordan graderes risiko ?

Vi kan gradere risiko etter hvor stor sannsynlighet det er for at uhell skal forekomme, og etter skadeomfanget som vil kunne bli følgen av et uhell.

Graderingen danner grunnlag for følgende tiltak:

- **STRAKSTILTAK**
- **RISIKO SOM MÅ REDUSERES / ELIMINERES OVER TID**
- **ARBEIDSPPLAN FOR BEDRE SIKKERHET**

Beskrivelse:

Denne håndboken med tilhørende spørsmålshfte danner grunnlag for en risikoanalyse av 5 aktiviteter i din klubb, tatt ut i fra de fem kjente grunnprinsippene som er nevnt tidligere.

Hensikten er å høyne din og dine flykameraters sikkerhet.

De 5 temaene er som følger:

- **Flyet**
- **Vedlikehold og service**
- **Flyplassen**
- **Flygeren**
- **Klubben**

Hva oppnås ?

Ved å gjennomføre en risikoanalyse oppnår man at hver enkelt pilot blir mer bevisst på risikofaktorer som ligger i virksomheten , hvordan man skal forholde seg til risiko og gjøre den minst mulig, eller helt å eliminere den.

Flytryggingrådet Mikroflyseksjonen

Risikoanalyse for Mikroflyklubber

Fremgangsmåte:

KAF i klubben sender ut innkalling til flytryggingsmøte, der det bes om at pilotene frem til møtet vurderer hvilke risikofaktorer hver enkelt opplever i sin utøvelse.

På møtet skal spørsmålshettet gjennomgås, og alle skal få anledning til å svare muntlig. Alle anmerkninger noteres ned av KAF.

Deltagerene skal så samlet ta for seg de bemerkninger som kom frem under besvarelsene, og ut ifra diskusjonen under møtet sette opp fremgangsmåter for de punktene man mener det skal gjøres noe med.

Det bør lages en arbeidsplan der ansvarshavende for vedtatte satsingsområder er satt opp, og der tidsfrister er angitt. Alle saker bør så tas opp igjen på neste flytryggingsmøte, og de saker som ble satt inn i arbeidsplanen bør ses på med tanke på fremdrift, og om eventuelle endringer må foretas.

Det skal så sendes en rapport til seksjonen over hvilke risikomomenter som er funnet, og hvilke tiltak klubben vil iverksette for videre behandling. Med en slik rapportering vil seksjonen og Flytryggingrådet også få innsikt i hva som krever større innsats og større ressursbruk fra sentralt hold.

Flytryggingrådet

Mikroflyseksjonen

Risikoanalyse for Mikroflyklubber

Notater: